

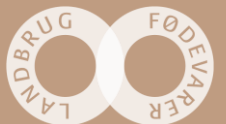
Økokyllingers udeliv

Toke Munk Shou og Jette Søholm Petersen

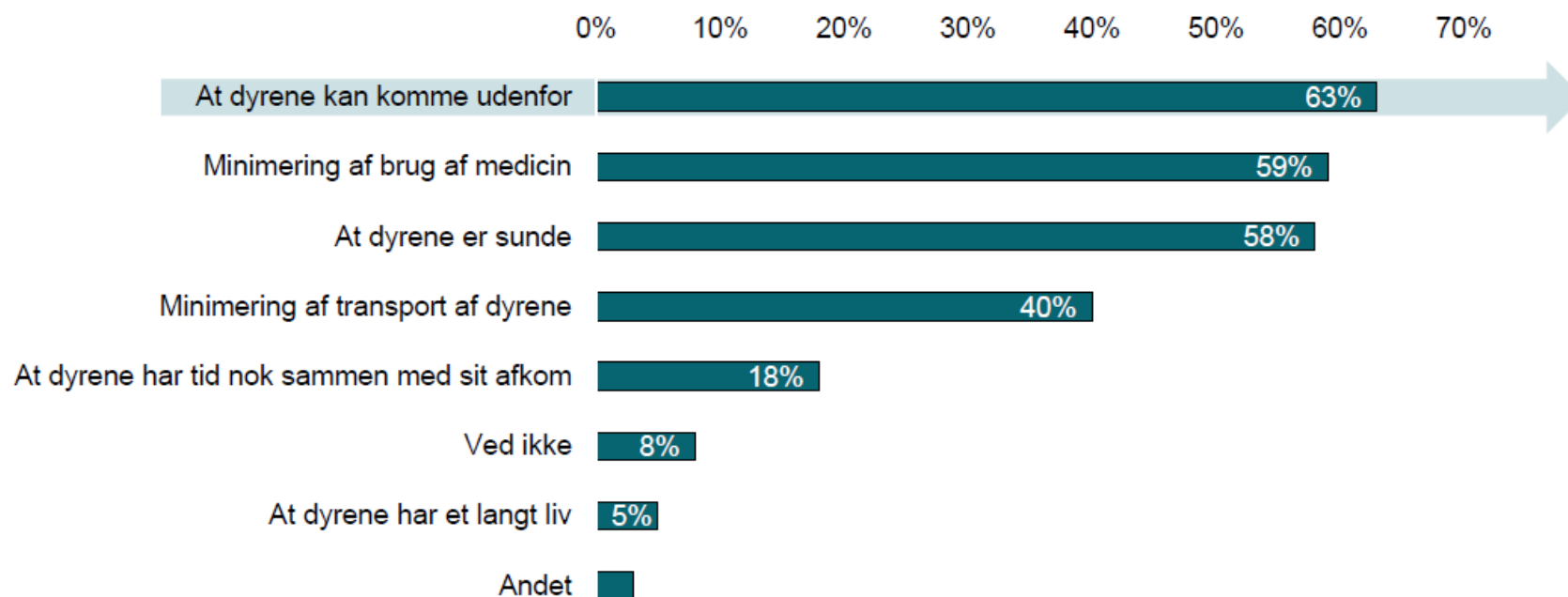
SEGES

Fonden for **økologisk landbrug**

Forbrugerne: velfærd = naturligt udeliv

Når du tænker på dyrevelfærd for dyrene på danske gårde, hvilke parametre er så efter din mening de vigtigste at fokusere på? Vælg max 3.

Forbrugerne: Ansvarlighed = 'license to produce'

#1

Bæredygtighed er den vigtigste megatrend de næste 10 år:

Forbrugerne vil gerne forbruge ansvarligt og efterspørger ansvarstagen hos producenter

#2

Bæredygtighed og ansvarlighed hænger tæt sammen med dyrevelfærd i forbrugernes øjne.

Dyrevelfærd fylder hos flertallet af forbrugerne: Flere tager stilling til emnet.

#3

"At komme udenfor" er fortsat det, som flest forbinder med "god dyrevelfærd"

For fjerkræ er "fritgående" dét, forbrugerne oftest navigerer efter

#4

Få har dog en reel betalingsvilje for bedre dyrevelfærd.

For manglende fokus på dyrevelfærd ved køb af kylling begrundes oftest med "det er for dyrt"

#5

Forbrugerne oplever, at det er blevet nemmere at 'spotte' god dyrevelfærd – ...men mangler reel stadig viden om slagtekyllingers forhold i Danmark

Kilde: N. Preus, L&F (2019). Data fra undersøgelse udført i L&F's Forbrugerpanel. Panelet er bredt sammensat af 1048 'almindelige' danskere.

Junglehønen – naturligt (ude)liv

- Junglehønen opsøger i naturen habitater med
 - Spredte store (<24 m) og små træer, gerne med frugt
 - Underskov med urter og græsbund med åbne områder
 - Bambus - the "bamboo fowl"
- Junglehønens daglige rutiner
 - Aktiv fra daggry til sen morgen → bevæger sig og indtager føde
 - Inaktive midt på dagen i og under store træer og bambus – undgår den skarpe sol
 - Aktive fra kl. 14-15 til efter solnedgang
- Domesticering
 - Samme adfærdsrepertoire
 - Ændring i frekvensen og varigheden af adfærd

Økokyllinger - naturligt (ude)liv

Adfærd i stalden - Hvile og komfort

- Hvile- og siddeadfærd
- Komfortadfærd - fx pudse fjer
- Foder- og vandindtag

Adfærd i udeareal - Aktiv adfærd

- Hakke- og fødesøgningsadfærd
- Gang
- Vingeask
- Sociale interaktioner

Brug af udeareal

Antal kyllinger i udearealet

- 27 – 80 %
 - Stor variation viser at der er et potentiale for at få flere kyllinger ud
- Halvdelen af kyllingerne står for 90 % af besøgene i udearealet
- **Race:** Racer med høj naturlig aktivitet bruger udeareal 2-4 gange mere end Ross kyllinger
- **Udefrakommende faktorer:** Temperatur, Skydække, Regn, Vind, Solstråler og Rovfugle

Hvornår vil kyllinger gerne ud?

Daglige uderutiner

- Slagtekyllinger følger Junglehønen's naturlige rutiner
 - Aktive i udearealet om morgenen og om aftenen
 - Hvile inde i huset midt på dagen
- Åbent ud til udearealerne i ydretimerne – et uudnyttet potentiale?

Fysiske rammer

- **Mindre flokstørrelse øger** fjerkræ's brug af udearealer
 - Flokstørrelser: 2500 > 5500 > 9000
- Udeareal brug stiger med **antal og længden af udgangshuller**
 - Mange kyllinger står og ligger i udgangshullerne
 - Kortere til nærmeste udgangshul?

 = Max. 4.800

Beplantning i udearealet – øger udeareal brug

- Kyllinger foretrækker at opholde sig nær **træer og buske** fremfor åbne græsarealer
- Træer (pil, poppel) øger antallet af kyllinger i udearealet
 - Store træer har størst effekt
 - Specielt på solskinsdage, hvor kyllingerne opholder sig i skyggen under træerne
- Pil øger afstanden kyllingerne bevæger sig ud i udearealet
- Træer og buske bidrager med:
 - Skygge
 - Ly for regn
 - Læ for vind
 - Flyverskjul for potentielle rovfugle
 - **Fouragerings materiale**

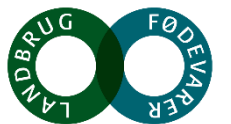
SEGES

Benytter vi den optimale beplantning i DK ?

SEGES

Udearealer og frygt

- Frygt
 - Flokke med lavere frygt benytter udearealet i længere tid
 - Flokke med lav frygt bevæger sig længere ud i udearealet
 - **Træer fx pil i udearealet reducerer kyllingers frygt**
- Brug af udeareal stiger med alder
 - På trods af at slagtekyllinger bevæger sig mindre med alderen
 - Frygt reduceres med alderen

En veranda styrker kyllingens udeliv

Eksempler på indretning af udearealer

Du er, hvad du spiser
Slået op af The Happy Chicken Project
174.946 visninger

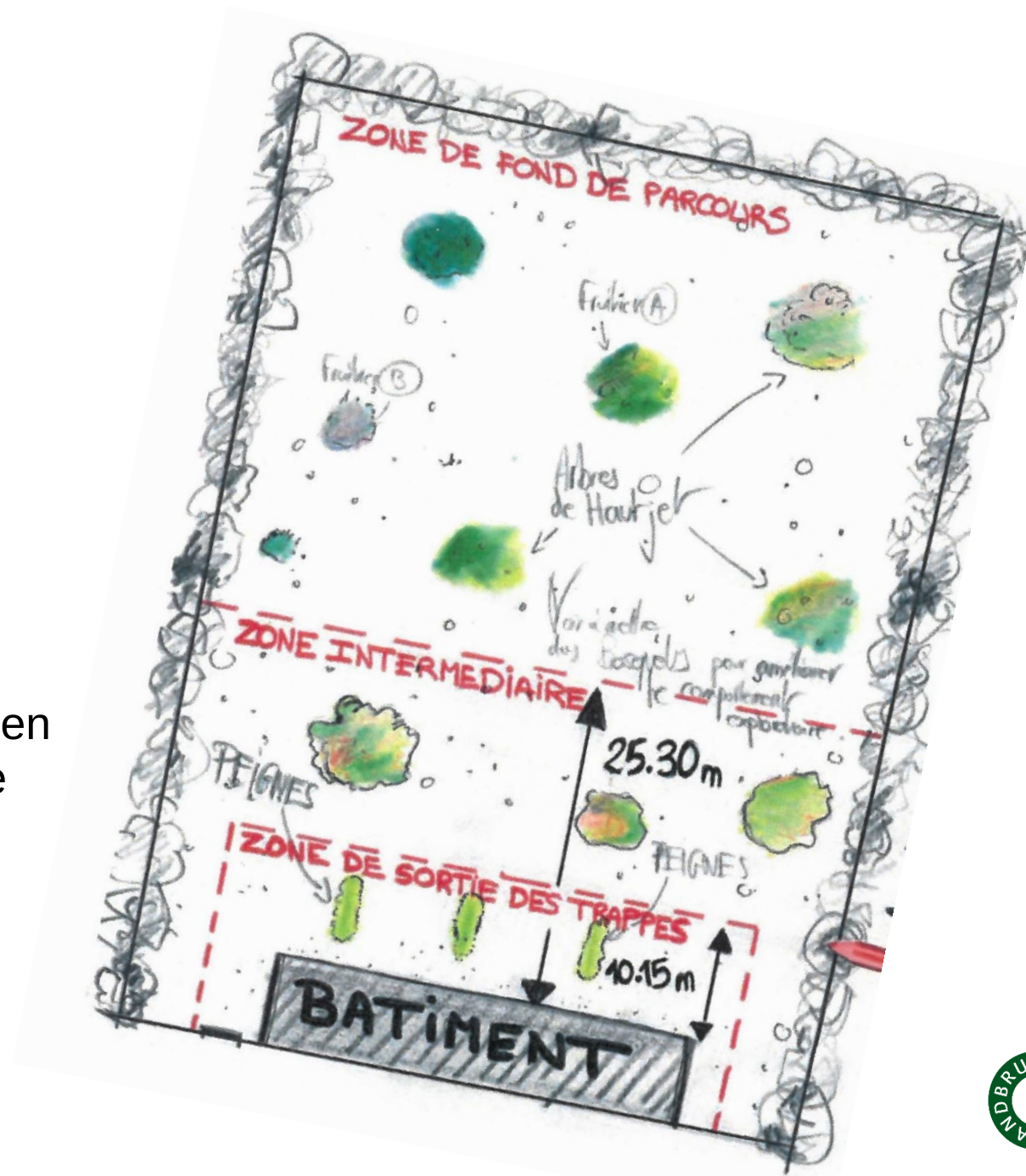

Kyllinger opholder sig gerne i skovens lysninger - skovbeplantningen skal have lysåbninger

Design af udeareal

- Rækker af buske
 - Vertikalt skjul at gå langs
 - Giver læ for vinden
- Træer
 - Flyverskjul
 - Skygge
 - Ly for regn
- Buske ude i kanterne fri af indhegningen
 - Giver læ for vinden i udearealerne
- Al beplantning giver fouragerings-områder

Opsamling – Take home messages

- **Økokyllingen opfylder forbrugernes ønsker nemlig:**

- Ansvarlighed i hele produktionskæden - fra jord til bord – via statskontrolleret sporbarhed
- Høj dyrevelfærd

- **Ønskerne opfyldes via:**

- Let adgang til et trygt udeareal med mange træer og buske
- Økologisk drevet udeareal
- Kraftfoder samt grovfoder af økologiske råvarer (usprøjtede) og uden coccidiostater (antibiotika)
- Lav belægningsgrad i stalden
- Langsomt voksende race

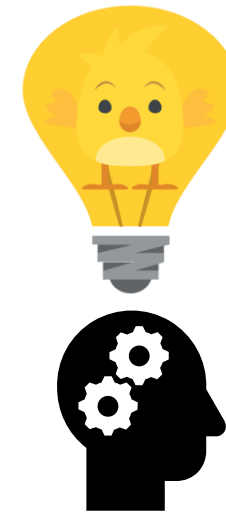

- **Det er vigtigt at oplyse, oplyse og oplyse om økokyllingen**

- **Så flere kan se og glæde sig over økokyllingens kvaliteter**

- **Og forstå, hvorfor økokyllingen koster mere end andre kyllinger**

SEGES

Anerkendelser

Mange tak for hjælp og inspiration til økokyllingeproducenterne:

- Asger Petersen, Pilegården
- Nicolaj og Andreas, Dalsgaard og Barsøe
- Mark Rokkedahl, Rokkedahl Landbrug
- Lone og Lars Hedegaard, Gothenborg
- Økoplatformen Århus Universitet v. Sanna Steinfeldt

Stor tak til Fonden for Økologisk Jordbrug for finansiering af indsatsen:

"Styrket markedsposition for økologisk kylling" i 2019

Og for bevilling af støtte i 2020 til indsatsen:

"Mersalg af økokylling via faglig og fængende oplysning"